

ΚΑΡΛΟΣ ΡΟΥΙΘ ΘΑΦΟΝ

Ο ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ ΙΣΠΑΝΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

30 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ

ΤΟ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ο ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΟΜΟΣ 1

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: EL LABERINTO DE LOS ESPÍRITUS
Από τις Εκδόσεις Planeta, Βαρκελώνη 2016
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ο λαβύρινθος των πνευμάτων – Τόμος 1**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Carlos Ruiz Zafón
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Βασιλική Κνήτου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ελένη Γεωργοστάθη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Carlos Ruiz Zafón, 2016
© Φωτογραφίας εξωφύλλου:
Francesc Català-Roca/Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2017

Πρώτη έκδοση: Νοέμβριος 2017, 10.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-2155-1
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-2156-8

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • http://blog.psychogios.gr

PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • http://blog.psychogios.gr

ΚΑΡΛΟΣ
ΡΟΥΙΘ ΘΑΦΟΝ

ΤΟ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ο ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ
ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΤΟΜΟΣ 1

*Μετάφραση:
Βασιλική Κνήτου*

ΤΟ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Αυτό το βιβλίο αποτελεί μέρος ενός κύκλου μυθιστορημάτων που διασταυρώνονται στο λογοτεχνικό σύμπαν του Κοιμητηρίου των Λησμονημένων Βιβλίων. Τα μυθιστορήματα που αποτελούν αυτό τον κύκλο συνδέονται μεταξύ τους μέσω ηρώων και νημάτων της πλοκής που απλώνουν αφηγηματικές και θεματικές γέφυρες, αν και το καθένα τους παρέχει μια ιστορία ολοκληρωμένη, ανεξάρτητη και αυτόνομη.

Τα διάφορα μέρη της σειράς του Κοιμητηρίου των Λησμονημένων Βιβλίων μπορούν να διαβαστούν με οποιαδήποτε σειρά ή το καθένα χωριστά, επιτρέποντας στον αναγνώστη να εξερευνήσει τον λαβύρινθο των ιστοριών και να αποκτήσει πρόσβαση σ' αυτόν μέσα από διαφορετικές πόρτες και μονοπάτια, που, συνδυαζόμενα μεταξύ τους, θα οδηγήσουν στην καρδιά της αφήγησης.

Το μυθιστόρημα συνολικά είναι προϊόν μυθοπλασίας. Αν και πηγή έμπνευσής τους είναι η Βαρκελώνη του εικοστού αιώνα, τα τέσσερα μέρη του Κοιμητηρίου των Λησμονημένων Βιβλίων δεν αποτελούν εξαίρεση. Σε λίγες περιπτώσεις η φυσιογνωμία ή η χρονολογία σε ορισμένες σκηνές, μάρκες ή περιστατικά είναι προσαρμοσμένα στο πνεύμα της αφήγησης, για να μπορεί, για παράδειγμα, ο Φερμίν να δοκιμάζει τις καραμέλες Σούγκους λίγα χρόνια πριν γίνουν δημοφιλείς ή για να μπορούν κάποια πρόσωπα να εμφανίζονται κάτω από τον μεγάλο θόλο του Σταθμού της Γαλλίας.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΤΟΥ ΝΤΑΝΙΕΛ

Εκείνη τη νύχτα ονειρεύτηκα ότι επέστρεφα στο Κοιμητήριο των Λησμονημένων Βιβλίων. Ήμουν και πάλι δέκα χρόνων και είχα ξυπνήσει στην παλιά μου κάμαρα νιώθοντας πως η ανάμνηση του προσώπου της μητέρας μου με είχε εγκαταλείψει. Και, με τον τρόπο που καταλαβαίνει κανείς τα πράγματα στα όνειρα, ήξερα ότι το λάθος ήταν δικό μου και μόνο δικό μου, επειδή δε μου άξιζε να το θυμάμαι κι επειδή δεν είχα καταφέρει να τη δικαιώσω.

Μετά από λίγο μπήκε μέσα ο πατέρας μου, ταραγμένος απ' τις κραυγές της αγωνίας μου. Ο πατέρας μου, που στο όνειρο ήταν ακόμα νέος και κρατούσε στα χέρια του όλες τις απαντήσεις του κόσμου, με αγκάλιαζε για να με παρηγορήσει. Έπειτα, την ώρα που τα πρώτα φώτα ζωγράφιζαν μια Βαρκελώνη από ατμό, βγήκαμε στον δρόμο. Ο πατέρας μου, για κάποιο λόγο που εγώ δεν μπορούσα να καταλάβω, με συνόδευσε μόνο ως την εξώπορτα. Εκεί μου άφησε το χέρι και μου έδωσε να καταλάβω πως επρόκειτο για ένα ταξίδι που έπρεπε να κάνω μόνος μου.

Άρχισα να προχωρώ, αλλά θυμάμαι ότι με βάραιναν τα ρούχα, τα παπούτσια, ως και το δέρμα μου ακόμα. Κάθε βήμα που έκανα απαιτούσε μεγαλύτερη προσπάθεια από το προηγούμενο. Φτάνοντας στη Ράμπλα, συνειδητοποίησα ότι η πόλη είχε μείνει να αιωρείται σε μια ατελείωτη στιγμή. Οι άνθρωποι είχαν πάψει να περπατούν και φαίνονταν παγωμένοι σαν φιγούρες σε μια παλιά φωτογραφία. Ένα περιστέρι που έκανε να πετάξει ίσα που κατάφερε να δώσει ένα θολό χτύπημα με τα φτερά του. Κόκκοι γύρης αιωρούνταν ακίνητοι στον αέρα, σαν φως σε σκόνη. Το νερό της πηγής του Καναλέτας λαμπύριζε με φόντο το κενό και έμοιαζε με περιδέραιο από κρυστάλλινα δάκρυα.

Σιγά σιγά, σαν κάποιος που προσπαθεί να περπατήσει κάτω απ' το νερό, κατάφερα να μπω στη μαγεία εκείνης της Βαρκελώνης που είχε σταματήσει στον χρόνο, μέχρι που έφτασα στο κατώφλι του Κοιμητηρίου των Λησιμονημένων Βιβλίων. Εκεί πια, στάθηκα εξαντλημένος. Δεν μπορούσα να καταλάβω τι ήταν εκείνο το αόρατο φορτίο που έσερνα μαζί μου και δε μ' άφηνε καλά καλά να κινηθώ. Έπιασα σφιχτά το ρόπτρο και χτύπησα την πόρτα, αλλά κανένας δεν ήθε να μου ανοίξει. Χτύπησα ξανά και ξανά τη μεγάλη ξύλινη πόρτα με τις γροθιές μου. Παρ' όλα αυτά, ο φύλακας αγνοούσε την ικεσία μου. Ξέπνοος, έπεσα, τέλος, στα γόνατα. Μόνο τότε, σαν είδα τη γητεία που είχα σύρει στο κατόπι μου, όρμησε καταπάνω μου η τρομερή βεβαιότητα ότι η πόλη και η μοίρα μου θα έμεναν για πάντα παγωμένες σ' εκείνο το ξόρκι κι ότι ποτέ δε θα κατάφερα να θυμηθώ το πρόσωπο της μητέρας μου.

Και τότε, τη στιγμή που είχα εγκαταλείψει πια κάθε ελπίδα, το ανακάλυψα. Ένα κομμάτι μέταλλο ήταν κρυμμένο στην εσωτερική τσέπη του σακακιού της σχολικής μου στολής, που είχε πάνω του κεντημένα με γαλάζιο νήμα τα αρχικά μου. Ένα κλειδί. Αναρωτήθηκα πόσον καιρό να βρισκόταν εκεί χωρίς να το ξέρω. Το κλειδί ήταν μες στη σκουριά και σχεδόν τόσο βαρύ όσο και η συνείδησή μου. Μετά βίας κατάφερα να το σηκώσω και με τα δυο μου χέρια μέχρι την κλειδαριά. Χρειάστηκε να ξοδέψω και την τελευταία μου πνοή για να καταφέρω να το κάνω να γυρίσει. Και, πάνω που πίστεψα ότι ποτέ μου δε θα το πετύχαινα, η κλειδαριά υποχώρησε και η πόρτα γλίστρησε προς τα μέσα.

Ένας καμπυλωτός διάδρομος προχωρούσε προς το εσωτερικό του παλιού μεγάρου, διάστικτος από μια σειρά αναμμένων κεριών που έδειχναν τον δρόμο. Μπήκα μες στο σκοτάδι και άκουσα την πόρτα να κλείνει ερμητικά πίσω μου. Και τότε αναγνώρισα εκείνη τη γαλαρία με τις τοιχογραφίες αγγέλων και φανταστικών πλάσμάτων που με κρυφοκοίταζαν από τις σκιές και φαίνονταν να κινούνται καθώς προχωρούσα. Διέσχισα τον διάδρομο μέχρι που έφτασα σε μια αιψίδα που έβγαζε σε μια μεγάλη θολωτή αίθουσα και στάθηκα στο κατώφλι. Ο λαβύρινθος υψωνόταν προ-

στά μου σε έναν ατελείωτο αντικατοπτρισμό. Μια σπείρα από σκάλες, τούνελ, γέφυρες και τόξα που συνέθεταν μια αιώνια πόλη κατασκευασμένη απ' όλα τα βιβλία του κόσμου ανέβαινε ως τον απέραντο γυάλινο θόλο.

Η μητέρα μου με περιμένε εκεί, στη βάση του οικοδομήματος. Ήταν ξαπλωμένη σε μια ανοιχτή σαρκοφάγο, με τα χέρια σταυρωμένα στο στήθος και δέρμα τόσο γλομό όσο και το λευκό φόρεμα που αγκάλιαζε το σώμα της. Τα χείλη της ήταν σφραγισμένα και τα μάτια κλειστά. Κείτονταν άψυχη, παραδομένη στην απουσία των χαμένων ψυχών. Άπλωσα το χέρι να της χαϊδέψω το πρόσωπο. Το δέρμα της ήταν κρύο σαν το μάρμαρο. Τότε άνοιξε τα μάτια της, και το βλέμμα της, μαγεμένο από τις αναμνήσεις, καρφώθηκε στο δικό μου. Όταν άνοιξε τα σκοτεινά της χείλη για να μιλήσει, ο ήχος της φωνής της ήταν τόσο εκκωφαντικός που όρμησε καταπάνω μου σαν φορητό τρένο, με ξεκόλλησε απ' το πάτωμα, με τίναξε ψηλά στον αέρα και με άφησε αιχμάλωτο σε μια πτώση δίχως τέλος, ενώ ο απόηχος των λόγων της έκανε τον κόσμο να λιώνει.

Πρέπει να πεις την αλήθεια, Ντανιέλ.

Ξύπνησα έξαφνα στο μισοσκόταδο της κάμαρας, λουσιμένος στον κρύο ιδρώτα, για να βρω το σώμα της Μπέα ξαπλωμένο πλάι μου. Εκείνη με αγκάλιασε και μου χάιδεψε το πρόσωπο.

«Πάλι τα ίδια;» μουρμούρισε.

Κατένευσα και πήρα μια βαθιά ανάσα.

«Μιλούσες. Στον ύπνο σου».

«Τι έλεγα;»

«Δεν κατάλαβα», είπε ψέματα η Μπέα.

Την κοίταξα και μου χαμογέλασε με κάτι που έμοιαζε με οίκο, ή, πάλι, μπορεί και να ήταν απλώς υπομονή.

«Κοιμήσου λίγο ακόμα. Μένει ακόμα μιάμιση ώρα μέχρι να χτυπήσει το ξυπνητήρι και σήμερα είναι Τρίτη».

Το γεγονός ότι ήταν Τρίτη σήμαινε πως ήταν η σειρά μου να πάω τον Χουλιάν στο σχολείο. Έκλεισα τα μάτια μου και έκανα ότι κοιμόμουν. Όταν τα ξανάνοιξα μετά από λίγα λεπτά, είδα το πρόσωπο της Μπέα που με παρατηρούσε.

«Τι τρέχει;» τη ρώτησα.

Έσκυψε από πάνω μου και με φίλησε απαλά στα χείλη. Είχε γεύση κανέλας.

«Ούτε κι εγώ νυστάζω», είπε υπαινικτικά.

Άρχισα να τη γδύνω χωρίς βιάση. Ετοιμαζόμουν να τραβήξω τα σεντόνια και να τα πετάξω στο πάτωμα, όταν άκουσα ελαφριά βήματα έξω από την πόρτα της κάμαρας. Η Μπέα σταμάτησε το αριστερό μου χέρι που γλιστρούσε ανάμεσα στους μηρούς της και ανασηκώθηκε στηριγμένη στους αγκώνες.

«Τι συμβαίνει, αγάπη μου;»

Ο μικρός Χουλιάν μάς κοιτούσε από την πόρτα με πρόσωπο σκιασμένο από ντροπή κι ανησυχία.

«Κάποιος είναι στο δωμάτιό μου», μουρμούρισε.

Η Μπέα άφησε έναν αναστεναγμό και άπλωσε τα χέρια της προς τη μεριά του. Ο Χουλιάν βιάστηκε να αναζητήσει καταφύγιο στην αγκαλιά της μητέρας του κι εγώ παραιτήθηκα από κάθε ελπίδα αμαρτίας που έτρεφα.

«Ο Άλικος Πρίγκιπας;» ρώτησε η Μπέα.

Ο Χουλιάν κατένευσε περιίλυτος.

«Τώρα αμέσως θα πάει ο μπαμπάς στο δωμάτιό σου και θα τον διώξει με τις κλοτσιές, για να μην ξανάρθει ποτέ πια».

Ο γιος μας μου έριξε ένα απελτισμένο βλέμμα. Για τι άλλο χρειάζονται οι πατεράδες αν όχι για ηρωικές αποστολές τέτοιας εμβέλειας; Του χαμογέλασα κλείνοντάς του το μάτι.

«Με τις κλοτσιές», επανέλαβα με την πιο οργισμένη έκφραση που μπόρεσα να παραστήσω.

Ο Χουλιάν επέτρεψε στον εαυτό του να σκάσει ένα αμυδρό χαμόγελο. Σηκώθηκα μ' ένα σάλτο απ' το κρεβάτι και διέσχισα τον διάδρομο μέχρι το δωμάτιό του. Ο χώρος μού θύμιζε τόσο πολύ το δωμάτιο που είχα εγώ στην ηλικία του, έναν όροφο πιο κάτω, που για μια στιγμή αναρωτήθηκα μήπως ήμουν ακόμα παγιδευμένος στο όνειρο. Κάθισα στην άκρη του κρεβατιού και άναψα το πορτατίφ. Ο Χουλιάν ζούσε τριγυρισμένος από παιχνίδια, κάποια κληρονομημένα από μένα, αλλά κυρίως από βιβλία. Δεν άργησα να ανακαλύψω τον ύποπτο, κρυμμένο κάτω από το στρώμα.

Πήρα εκείνο το μικρό βιβλίο με το μαύρο εξώφυλλο και το άνοιξα στην πρώτη σελίδα.

Ο Λαβύρινθος των Πνευμάτων VII Η Αριάδνα και ο Άλικος Πρίγκιπας

Κείμενο και εικονογράφηση του Βίκτορ Ματάς

Δεν ήξερα πια πού να τα κρύψω εκείνα τα βιβλία. Όσο κι αν έστυβα τον νου μου ψάχνοντας καινούργιες κρυψώνες, η όσφρηση του γιου μου τα εντόπιζε πάντα. Ξεφύλλισα στα γρήγορα τις σελίδες του τόμου και οι αναμνήσεις όρμησαν και πάλι καταπάνω μου.

Όταν επέστρεψα στο δωμάτιο έχοντας φυλάξει για άλλη μία φορά το βιβλίο πάνω απ' το ντουλάπι της κουζίνας –όπου ήξερα ότι, αργά ή γρήγορα, ο γιος μου θα το ανακάλυπτε–, βρήκα τον Χουλιάν στην αγκαλιά της μητέρας του. Είχαν παραδοθεί κι οι δυο τους στον ύπνο. Στάθηκα και τους κοιτούσα από το κατώφλι, κρυμμένος στο μισοσκόταδο. Τους άκουγα που ανάσαιναν βαθιά κι αναρωτιόμουν τι ήταν αυτό που είχε κάνει τον ευτυχέστερο άνθρωπο του κόσμου να αξίζει τέτοια τύχη. Τους κοιτούσα που κοιμούνταν ο ένας στην αγκαλιά του άλλου, αδιάφοροι για τον κόσμο, και δεν μπόρεσα παρά να θυμηθώ τον φόβο που είχα νιώσει την πρώτη φορά που τους είχα δει έτσι αγκαλιασμένους.

2

Δεν το έχω πει ποτέ σε κανέναν, αλλά, τη νύχτα που γεννήθηκε ο γιος μου ο Χουλιάν και τον είδα για πρώτη φορά στην αγκαλιά της μάνας του, παραδομένο σ' εκείνη την ευλογημένη ηρεμία των πλασμάτων που δεν ξέρουν ακόμα καλά καλά

σε τι τόπο έχουν φτάσει, μου ήρθε να το βάλω στα πόδια και να μη σταματήσω να τρέχω ως την άκρη του κόσμου. Ήμουν κι εγώ σχεδόν παιδί ακόμα και η ζωή μου φάνταζε τεράστια, όσες δικαιολογίες όμως κι αν καταφέρνω να σκαρφιστώ, νιώθω ακόμα την πικρή επίγευση της ντροπής μπροστά σ' εκείνη τη δειλία που με κατέλαβε και που, ακόμα και μετά από τόσα χρόνια, δεν είχα βρει το κουράγιο να ομολογήσω σ' εκείνη που περισσότερο χρωστούσα να το κάνω.

Οι αναμνήσεις που θάβει κανείς στη σιωπή είναι αυτές που ποτέ δεν παύουν να τον καταδιώκουν. Η δική μου αφορά ένα δωμάτιο με στέγη στο άπειρο και μια πνοή ωχρού φωτός που έχυne μια λάμπα από ψηλά, σχεδιάζοντας το περίγραμμα ενός κρεβατιού πάνω στο οποίο ήταν ξαπλωμένο ένα κορίτσι δεκαεφτά μόλις χρόνων, με ένα μωρό στην αγκαλιά. Όταν η Μπέα, διατηρώντας μετά βίας τις αισθήσεις της, σήκωσε το βλέμμα και μου χαμογέλασε, τα μάτια μου γέμισαν δάκρυα. Γονάτισα δίπλα στο κρεβάτι και βύθισα το πρόσωπό μου στην ποδιά της. Την ένιωσα να πιάνει το χέρι μου και να μου το σφίγγει με τη λιγοστή δύναμη που της απέμενε.

«Μη φοβάσαι», μου ψιθύρισε.

Εγώ όμως φοβόμουν. Και, για μια στιγμή, η ντροπή για την οποία με καταδιώκει από τότε, ένιωσα πως θα 'θελα να βρισκόμουν σε οποιοδήποτε άλλο μέρος παρά μέσα σ' εκείνο το δωμάτιο, μέσα σ' εκείνο το δέρμα. Ο Φερμίν είχε παρακολουθήσει τη σκηνή από την πόρτα και, όπως το συνήθιζε, θα πρέπει να είχε διαβάσει τη σκέψη μου πριν προλάβει καλά καλά να σχηματιστεί. Χωρίς να μου δώσει χρόνο να πω το παραμικρό, με έπιασε από το μπράτσο και, αφήνοντας την Μπέα και το μωρό συντροφιά με την αρραβωνιαστικιά του, την Μπερνάρντα, με οδήγησε μέχρι τον διάδρομο, μια μακριά στοά με έντονο περίγραμμα, που χανόταν στο μισοσκοτάδο.

«Είστε ακόμα ζωντανός, Ντανιέλ;» με ρώτησε.

Κατένευσα ελαφρά, προσπαθώντας να ξαναβρώ την ανάσα μου, που την είχα χάσει στον δρόμο. Όταν έκανα να γυρίσω πίσω στο δωμάτιο, ο Φερμίν με σταμάτησε.

«Κοιτάξτε, την επόμενη φορά που θα μπειτε εκεί μέσα, πρέ-

πει να είστε κάπως πιο ψύχραιμος. Ευτυχώς η κυρία Μπέα είναι ακόμα μισοζαλισμένη και δεν πρέπει να έχει πάρει είδηση τίποτα. Τώρα λοιπόν, αν μου επιτρέπετε, νομίζω ότι θα μας ερχόταν λουκούμι λίγο φρέσκο αεράκι, να διώξει την τρομάρα μας και να εκμεταλλευτούμε τη δεύτερη ευκαιρία πιο ορεξάτοι».

Χωρίς να περιμένει απάντηση, ο Φερμίν με έπιασε απ' το μπράτσο και με οδήγησε κατά μήκος του διαδρόμου μέχρι μια σκάλα που έβγαζε σε ένα μπαλκονάκι που αιωρούνταν ανάμεσα στη Βαρκελώνη και στον ουρανό. Ένας ψυχρός αέρας που ξύριζε μου χάιδεψε το πρόσωπο.

«Κλείστε τα μάτια και αναπνεύστε βαθιά τρεις φορές. Χωρίς βιασύνη, λες και τα πνευμόνια σας φτάνουν ως τα παπούτσια σας», με συμβούλεψε ο Φερμίν. «Είναι ένα κόλπο που μου έμαθε ένας μοναχός από το Θιβέτ, μέγας απατεώνας, που είχα γνωρίσει όταν δούλευα ως ρεσεψιονίστ και λογιστής σε ένα χαμαί-τυπείο του λιμανιού. Ιδέα δεν είχε ο ξεδιάντροπος...»

Ανάσανα βαθιά τρεις φορές, σύμφωνα με τη συνταγή του ιατρού, κι άλλες τρεις για φιλοδώρημα, εισπνέοντας τα οφέλη του καθαρού αέρα που υπόσχονταν ο Φερμίν και ο Θιβητιανός γκουρού του. Ένιωσα να γυρίζει λίγο το κεφάλι μου, αλλά ο Φερμίν με κράτησε.

«Μη μου γίνετε και κατατονικός τώρα. Ξυπνήστε λιγάκι, γιατί η κατάσταση απαιτεί ηρεμία, αλλά όχι και να πέσετε ξερός».

Άνοιξα τα μάτια για να αντικρίσω τους έρημους δρόμους και την κοιμισμένη πόλη στα πόδια μου. Κόντευαν τρεις τα χαράματα και το νοσοκομείο του Αγίου Παύλου κείτονταν βυθισμένο σε έναν λήθαργο από σκιές, με τους τρούλους, τους πυργίσκους και τα τόξα του να σχεδιάζουν αραβουργήματα μες στην ομίχλη που ξεχυνόταν από ψηλά, απ' το βουνό Καρμέλο. Κοίταξα σιωπηλός εκείνη την αδιάφορη Βαρκελώνη που φαίνεται έτσι μόνο από τα νοσοκομεία, αμέτοχη στους φόβους και στις ελπίδες του παρατηρητή, κι άφησα το κρύο να τρυπώνει μέσα μου μέχρι να μου καθαρίσει το μυαλό.

«Θα σκέφτεστε πως είμαι ένας δειλός», είπα.

Ο Φερμίν μού αντιγύρισε το βλέμμα ανασηκώνοντας τους ώμους.

«Μην το δραματοποιείτε. Σκέφτομαι μάλλον πως υφίστασθε

μεγάλη πίεση και είστε μες στην αγωνία, πράγμα που καταλήγει να είναι το ίδιο, αλλά απαλλάσσοντάς σας από την ευθύνη και τη χλεύη. Ευτυχώς όμως έχω τη λύση».

Ξεκούμπωσε την καμπαρντίνα του, ένα ανεξάντλητο παζάρι θαυμάτων, που ενίοτε έπαιζε και ρόλο κινητού βοτανολογίου, μουσείου παράδοξων αντικειμένων και αποθήκης τεχνουργημάτων και κειμηλίων που είχε μαζέψει από χίλια μαγαζάκια και δημοπρασίες της κακιάς ώρας.

«Δεν ξέρω πώς μπορείτε και κουβαλάτε πάνω σας τόσα μιχλιμπίδια, Φερμίν».

«Προχωρημένη φυσική. Καθώς η κοκαλιάρικη ανατομία μου αποτελείται κατά κύριο λόγο από μυϊκές και ελαστικές ίνες, αυτό το μικρό οπλοστάσιο ενισχύει το βαρυντικό μου πεδίο και μου προσφέρει σταθερό αγκυροβόλημα ενάντια σε ανέμους και παλίρροιας. Και μη θαρρείτε πως θα μου αποσπάσετε την προσοχή με αδέσποτες επισημάνσεις, γιατί δεν ήρθαμε εδώ πάνω να κολήσουμε μπρίκια, ούτε να κυνηγήσουμε λαγούς».

Και, έπειτα από αυτή την προειδοποίηση, ο Φερμίν έβγαλε από μία απ' τα πολλές του τσέπες ένα τσίγκινο παγούρι και άρχισε να το ξεταπώνει. Οσφράνθηκε το περιεχόμενο σαν να επρόκειτο για ευωδία του παραδείσου και χαμογέλασε επιδοκιμαστικά. Τότε μου πρόσφερε το μπουκαλάκι και, κοιτώντας με ίσια στα μάτια, όλο επισημότητα, κατένευσε.

«Πιείτε τώρα, αλλιώς θα το μετανιώνετε για πάντα».

Πήρα απρόθυμα το παγούρι.

«Τι είναι αυτό; Μυρίζει σαν δυναμίτη...»

«Ανοησίες. Είναι απλώς ένα κοκτέιλ φτιαγμένο για να ανασταίνει νεκρούς και αγοράκια σκιαγμένα απ' τις ευθύνες που τους επιφυλάσσει η μοίρα. Πρόκειται για μια εξαιρετική συνταγή δικής μου εσοδείας, με βάση το Ανίς ντελ Μόνο* και διάφορα άλλα πιοτά, ανακατεμένα με ένα φοβερό μπράντι που αγόρασα

---

* Anís del Mono: Μάρκα καταλανικού ανίς, δυνατού αλκοολούχου ποτού αρωματισμένου με γλυκάνισο. (Σ.τ.Μ.)

απ' τον μονόφθαλμο Τσιγγάνο που έχει το κιόσκι με την καθάγια*, κι όλα αυτά με το επιστέγασμα από λίγες σταγόνες ραταφία** και Αρόμας ντε Μονσεράτ*** που του δίνουν αυτό το ξεχωριστό άρωμα καταλανικού αγρού».

«Για όνομα της Παναγίας».

«Ελάτε, εδώ θα φανεί ποιος είναι γενναίος άντρας και ποιος δε διαθέτει ανάρσημα. Μονορούφι, σαν λεγεωνάριος που έχει τρυπώσει κρυφά σε γαμήλιο δείπνο».

Υπάκουσα και κατάπια εκείνο το διαβολικό χαρμάνι που είχε γεύση βενζίνης αρτυμένης με ζάχαρη. Το ποτό μού έκαψε τα σωθικά και, πριν προλάβω να έρθω στα συγκαλά μου, ο Φερμίν έκανε ένα νεύμα υποδεικνύοντάς μου πως έπρεπε να επαναλάβω το εγχείρημα. Παρά τις διαμαρτυρίες και τον σεισμό που συντάρασσε τα σωθικά μου, κατέβασα τη δεύτερη δόση νιώθοντας ευγνώμων για τη νύστα και το κουράγιο που μου χάριζε εκείνο το μαντζούνι.

«Λοιπόν;» με ρώτησε ο Φερμίν. «Καλύτερα, έτσι; Αυτό είναι το κολατσιό των πρωταθλητών».

Κατένευσα πεπεισμένος, ξεφυσώντας και ξεκουμπώνοντας τον λαιμό του πανωφοριού μου. Ο Φερμίν εκμεταλλεύτηκε την ευκαιρία για να πιει κι αυτός μια γουλιά απ' το μαντζούνι του, φυλώντας ύστερα το παγούρι στην καμπαρντίνα του.

«Με τον χημικό τον κορεσμό νικάει κανείς τον λυρισμό. Κοιτάξτε μόνο να μην εθιστείτε στο κολπάκι αυτό, γιατί το αλκοόλ είναι σαν το ποντικοφάρμακο ή τη γενναιοδωρία: όσο περισσότερο χρησιμοποιείται, τόσο πιο ισχνά αποτελέσματα έχει».

«Έννοια σας».

Ο Φερμίν μού έδειξε τα δύο πούρα Αβάνας που ξεπρόβαλλαν από μιαν άλλη τσέπη της καμπαρντίνας του, αλλά έγνεψε αρνητικά κλείνοντάς μου το μάτι.

* Cazalla: είδος ανίς που παράγεται στην κωμόπολη Καθάγια ντε λα Σιέρα, στην επαρχία της Σεβίλλης. (Σ.τ.Μ.)

** Ratafia: είδος λικέρ από χυμούς φρούτων με πρόσθετες αρωματικές ύλες. (Σ.τ.Μ.)

*** Aromas de Montserrat: μάρκα καταλανικού λικέρ από βότανα. (Σ.τ.Μ.)

«Είχα φυλαγμένα για σήμερα αυτά τα δυο Κοχίμπα, που υπε-
ξείρεσα in extremis* από τον υγραντήρα του μέλλοντος, τρόπον
τινά, πεθερού μου, του don Γουστάβο Μπαρθελό, αλλά, νομίζω,
καλά θα κάναμε να τ' αφήσουμε για άλλη μέρα, γιατί δε σας βλέ-
πω σε φόρμα και δε χρειάζεται να μείνει το βρέφος ορφανό τη
μέρα της προμερέρας του».

Ο Φερμίν με χτύπησε στοργικά στην πλάτη κι άφησε να περά-
σει λίγη ώρα, δίνοντας χρόνο ώστε οι αναθυμιάσεις του κοκτέιλ
του να διαλυθούν στο αίμα μου και μια ομίχλη αιθυλικής γαλήνης
να κρύψει την αίσθηση του τυφλού πανικού που με είχε καταλά-
βει. Με το που διέκρινε την αναμενόμενη γυαλάδα στο βλέμμα
μου και τη διαστολή στις κόρες των ματιών μου, που προηγούνταν
της γενικής νάρκωσης των αισθήσεων, άρχισε να εκφωνεί τον
λόγο που αναμφίβολα προετοίμαζε στον νου του όλη τη βραδιά.

«Φίλε Ντανιέλ, έτσι το θέλησε ο Θεός, ή αυτός που εν τη απου-
σία του αναλαμβάνει καθήκοντα, να είναι δηλαδή ευκολότερο το
να γίνει κανείς πατέρας και να φέρει ένα πλάσμα στον κόσμο, πα-
ρά να πάρει δίπλωμα οδήγησης. Το ατυχές αυτό γεγονός έχει ως
αποτέλεσμα ένας τεράστιος αριθμός κρετίνων, βλακόμευτρων και
ξεκούτηδων να θεωρούν πως έχουν το δικαίωμα να τεκνοποιούν
και, επιδεικνύοντας το μετάλλιο της πατρότητας, να οδηγούν για
πάντα στη δυστυχία τα άτυχα πλάσματα που σπέρνουν με τις ξε-
διαντροπιές τους. Ως εκ τούτου, μιλώντας με το κύρος που μου
προσδίδει το γεγονός ότι κι εγώ βρισκομαι εν μέσω του εγχει-
ρήματος του να καταστήσω έγκυο την αγαπημένη μου Μπερνάρ-
ντα όσο το δυνατόν πιο σύντομα το επιτρέψουν οι γονάδες και
το ιερό μυστήριο του γάμου που εκείνη απαιτεί sine qua non, και
να μπορέσω έτσι να σας ακολουθήσω σ' αυτό το ταξίδι στη με-
γάλη ευθύνη της πατρότητας, οφείλω να σας διαβεβαιώσω, και
σας διαβεβαιώνω, ότι εσείς, Ντανιέλ Σεμπέρε Ζισπέρ, παιδαρέ-
λι σε φάση αρχόμενης ενηλικίωσης, παρά τη λιγοστή πίστη που
τρέφετε ετούτη τη στιγμή στις δυνάμεις σας και στη βιωσιμότη-

---

* Την έσχατη στιγμή. Λατινικά στο κείμενο. (Σ.τ.Μ.)

τά σας ως πατέρα, είστε και θα είστε υποδειγματικός γονιός, αν και πρωτάρης και κάπως αγαθιάρης εν γένει».

Στα μισά του κατεβατού του, ο νους μου είχε αδειάσει, είτε λόγω της επίδρασης του εκρηκτικού ποτού είτε λόγω των γλωσσικών πυροτεχνημάτων που είχε εκτοξεύσει ο καλός μου φίλος.

«Φερμίν, δεν είμαι σίγουρος ότι κατάλαβα τι είπατε».

Εκείνος αναστέναξε.

«Ήθελα να πω ότι ξέρω πως αυτή τη στιγμή είστε έτοιμος να χάσετε τον έλεγχο των σφιγκτήρων σας κι ότι όλα αυτά σας ξεπερνούν, Ντανιέλ, αλλά, όπως σας γνωστοποίησε και η αξιότιμη σύζυγός σας, δε χρειάζεται να φοβάστε. Γιατί τα παιδιά, το δικό σας τουλάχιστον, έρχονται στον κόσμο με ένα σχέδιο παραμάσχαλα, και αν έχει κανείς στην ψυχή του ίχνος εντιμότητας και αξιοπρέπειας, και λίγο νιονιό στο κεφάλι, βρίσκει τον τρόπο να μην τους καταστρέψει τη ζωή και να γίνει ένας πατέρας για τον οποίο δε θα χρειαστεί ποτέ να ντραπούν».

Κοίταξα απ' το πλάι εκείνο τον ανθρωπάκο που θα έδινε και τη ζωή του για μένα και που πάντα έβρισκε μια κουβέντα –ή δέκα χιλιάδες κουβέντες– για να απαλύνει τα διλήμματά μου και την περιστασιακή μου τάση προς την υπαρξιακή νωθρότητα.

«Μακάρι να ήταν τόσο εύκολο όσο το παρουσιάζετε, Φερμίν».

«Τίποτα που ν' αξίζει τον κόπο σ' αυτή τη ζωή δεν είναι εύκολο, Ντανιέλ. Όταν ήμουν νέος, πίστευα ότι για ν' ανοίξω πανιά στον κόσμο έφτανε να μάθω να κάνω καλά τρία πράγματα. Πρώτον: να δένω τα κορδόνια των παπουτσιών μου. Δεύτερον: να γδύνω μια γυναίκα όπως πρέπει. Και τρίτον: να διαβάζω για να μπορώ να γεύομαι κάθε μέρα μερικές σελίδες γεμάτες φως και δεξιοσύνη. Μου φαινόταν πως ένας άντρας που πατάει στέρεα στη γη, που ξέρει να χαϊδεύει και μαθαίνει να ακούει τη μουσική των λέξεων ζει περισσότερο, και κυρίως ζει καλύτερα. Τα χρόνια όμως με δίδαξαν πως δεν αρκούν αυτά κι ότι κάποιες φορές η ζωή μάς δίνει την ευκαιρία να ελπίσουμε ότι θα γίνουμε κάτι παραπάνω από ένα δίποδο που τρώει, έχει εγκρίσεις και καταλαμβάνει έναν εφήμερο χώρο στον πλανήτη. Και σήμερα η μοίρα, στην απέραντη αυνειδησία της, θέλησε να προσφέρει σ' εσάς αυτή την ευκαιρία».

Κατένευσα, ελάχιστα πεπεισμένος.

«Κι αν δεν μπορώ να σταθώ στο ανάλογο ύψος;»

«Ντανιέλ, αν μοιάζουμε σε κάτι εσείς κι εγώ, είναι στο γεγονός πως και οι δύο είχαμε την τύχη να βρούμε γυναίκες που αξίζουν κάτι παραπάνω από μας. Είναι καθαρό και ξάστερο πως σ' αυτό το ταξίδι το δισάκι και το μπόι θα το βάλουν εκείνες κι εμείς απλώς θα πρέπει να μην τις απογοητεύσουμε. Τι λέτε;»

«Ότι πολύ θα μου άρεσε να πιστέψω στα λεγόμενά σας απ' το άλφα ως το ωμέγα, αλλά δυσκολεύομαι.»

Ο Φερμίν έγνεψε αρνητικά, σαν να μην είχε και μεγάλη σημασία το ζήτημα.

«Μη φοβάστε. Φταίει το πνευματικό μπαστάρδεμα με το οποίο σας φούσκωσα το κεφάλι και τώρα θολώνει τη λιγοςτή σας ικανότητα να κατανοήσετε τη λεπταίσθητη κοψιά της ρητορικής μου. Εσείς όμως ξέρετε πως έχω διανύσει πολύ περισσότερα χιλιόμετρα από σας σ' αυτά τα ζητήματα και εν γένει είμαι πιο λογικός απ' ό,τι ένα κάρο άγιοι όλοι αντάμα.»

«Σε αυτό δε θα διαφωνήσω.»

«Και καλά θα κάνετε, γιατί θα χάνατε με την πρώτη έφοδο. Με εμπιστεύεστε;»

«Φυσικά, Φερμίν. Μαζί σας θα πήγαινα ως την άκρη του κόσμου, το ξέρετε αυτό.»

«Ε, τότε, ακούστε με και δείξτε εμπιστοσύνη και στον εαυτό σας, όπως κάνω κι εγώ.»

Τον κοίταξα στα μάτια και κατένευσα αργά.

«Ξαναβρήκατε τα λογικά σας;» με ρώτησε.

«Έτσι νομίζω.»

«Ε, τότε, συνεφέρετε κάπως αυτή τη θλιμμένη φάτσα, βεβαιωθείτε ότι έχετε το όσχεό σας στη θέση του και γυρίστε πίσω στο δωμάτιο να αγκαλιάσετε την κυρία Μπέα και το βρέφος όπως αρμόζει στον άντρα που μόλις σας έκαναν. Διότι μην έχετε καμιά αμφιβολία ότι εκείνο το αγόρι που είχα την τιμή να γνωρίσω χρόνια πριν κάτω από τις αφίδες της πλατείας Ρεάλ, και που τόσες τρομάρες μου έχει δώσει έκτοτε, θα πρέπει να συμμετέχει στο προλούδιο αυτής της περιπέτειας. Γιατί μας μένουν πολλά να ζήσουμε

ακόμα, Ντανιέλ, κι αυτά που μας περιμένουν δεν είναι πράγματα για μικρά παιδιά. Είστε μαζί μου; Ως το τέλος του κόσμου, που κανένας δεν αποκλείει να μας περιμένει στην επόμενη γωνία;»

Δεν μπόρεσα να σκεφτώ τίποτε άλλο πέρα απ' το να τον κλείσω στην αγκαλιά μου.

«Τι θα έκανα χωρίς εσάς, Φερμίν;»

«Συχνά λάθη. Και, στο πλαίσιο των γενικών προφυλάξεων, να έχετε κατά νου ότι μία από τις συνηθέστερες παρενέργειες της κατάποσης αυτού του μείγματος που μόλις ήπιατε είναι η προσωρινή καταστολή της αιδημοσύνης και μια κάποια ζωηρότητα του συναισθηματικού μυός. Γι' αυτό, όταν σας δει η κυρία Μπέα να μπαίνετε τώρα στο δωμάτιο, κοιτάξτε τη στα μάτια για να καταλάβει ότι την αγαπάτε σ' αλήθεια».

«Το ξέρει ήδη».

Ο Φερμίν έγενεψε αρνητικά, όλο υπομονή.

«Ακούστε με», επέμεινε. «Δε χρειάζεται να το πείτε, αν ντρέπεστε, γιατί έτσι είμαστε εμείς οι άντρες, και η τεστοστερόνη δεν ευνοεί τον λυρισμό. Αλλά πρέπει εκείνη να το νιώθει. Γιατί αυτά τα πράγματα δεν είναι τόσο για να τα λες όσο για να τα δείχνεις. Κι όχι κάθε Πάσχα και Χριστούγεννα, αλλά κάθε μέρα».

«Θα το προσπαθήσω».

«Κάντε κάτι καλύτερο απ' το να το προσπαθήσετε, Ντανιέλ».

Κι έτσι, αφού ο Φερμίν μού στέρησε έργο και λόγω το αιώνιο και εύθραστο καταφύγιο της εφηβείας μου, πήρα τον δρόμο της επιστροφής προς εκείνο το δωμάτιο όπου με περίμενε η μοίρα μου.

Πολλά χρόνια αργότερα, η ανάμνηση εκείνης της βραδιάς θα επέστρεφε στον νου μου όταν, έχοντας βρει καταφύγιο χαράματα στο πίσω μέρος του παλιού βιβλιοπωλείου της οδού Σάντα Άνα, προσπαθούσα γι' άλλη μια φορά να αντιμετωπίσω τον φόβο της λευκής σελίδας, χωρίς να ξέρω από πού ν' αρχίσω να αφηγούμαι στον ίδιο μου τον εαυτό την πραγματική ιστορία της οικογένειάς μου, εγγχείρημα στο οποίο είχα αφιερώσει μήνες ή μάλλον χρόνια, δίχως όμως να έχω σταθεί ικανός να συντάξω μία έστω αράδα της προκοπής.

Ο Φερμίν, εκμεταλλευόμενος μια κρίση αϋπνίας που οφειλόταν στην κατανάλωση μισού κιλού ξεροψημένου χοιρινού, είχε αποφασίσει να μου κάνει επίσκεψη μες στα χαράματα. Βλέποντάς με να αγωνιώ μπροστά σε μια λευκή σελίδα, οπλισμένος με μια πένα που έχανε μελάνι σαν μεταχειρισμένο αυτοκίνητο που χάνει λάδια, κάθισε δίπλα μου και ζύγιζε με το βλέμμα την παλίρροια των τσαλακωμένων σελίδων που βρίσκονταν σκόρπιες στα πόδια μου.

«Μην παρεξηγηθείτε, Ντανιέλ, αλλά έχετε, αλήθεια, την παραμικρή ιδέα του τι προσπαθείτε να κάνετε;»

«Όχι», παραδέχτηκα. «Ίσως αν δοκίμαζα με μια γραφομηχανή να άλλαζαν όλα. Στις διαφημίσεις λένε ότι η Άντεργουντ είναι η επιλογή του επαγγελματία».

Ο Φερμίν συλλογίστηκε λιγάκι τη διαφημιστική υπόσχεση, αλλά έγνεψε αρνητικά όλο έμφαση.

«Η δακτυλογράφηση απέχει από τη συγγραφή έτη φωτός».

«Ευχαριστώ για τα ενθαρρυντικά σας λόγια. Κι εσείς τι γυρεύετε εδώ πέρα τέτοια ώρα;»

Ο Φερμίν πασπάτευε την κοιλιά του.

«Η διαδικασία της χώνεψης ενός ολόκληρου χοίρου σε τηγανητή κατάσταση μου έχει ανακατέψει το στομάχι».

«Μήπως θέλετε λίγη σόδα;»

«Καλύτερα όχι, γιατί μου φέρνει νυχτερινές φουσκονεριές, με το συμπάθειο, και τότε σίγουρα αποκλείεται να κλείσω μάτι».

Παράτησα την πένα στη νιοστή μου απόπειρα να συντάξω μία και μόνη φράση της προκοπής κι αναζήτησα το βλέμμα του φίλου μου.

«Όλα καλά, Ντανιέλ; Πέρα από την αναποτελεσματική σας εφόρμηση στο οχυρό της αφηγηματικής τέχνης εννοώ...»

Ανασήκωσα τους ώμους. Όπως πάντα, ο Φερμίν είχε εμφανιστεί την καταλληλότερη στιγμή, τιμώντας τον ρόλο του ως «από μηχανής κεντριού».

«Είναι κάτι που στριφογυρίζει στον νου μου εδώ και καιρό, αλλά δεν ξέρω πώς να σας ρωτήσω», αποτόλμησα εγώ.

Εκείνος κάλυψε το στόμα του κι άφησε ένα μικρό αλλά αισθητό ρέψιμο.

«Αν έχει να κάνει με κανένα κολπάκι της κρεβατοκάμαρας, ρίχτε το χωρίς ντροπή, γιατί σας θυμίζω πως εγώ σ' αυτά τα θέματα είμαι σαν διπλωματούχος επιστήμονας».

«Όχι, δεν έχει να κάνει με θέματα της κρεβατοκάμαρας».

«Κρίμα, γιατί έχω φρέσκες πληροφορίες για κάτι καινούργια κόλπα που...»

«Φερμίν», τον έκοψα, «πιστεύετε πως έχω ζήσει τη ζωή που έπρεπε να ζήσω, ότι στάθηκα στο ανάλογο ύψος;»

Ο φίλος μου έμεινε με τη φράση του στη μέση. Κατέβασε το βλέμμα και αναστέναξε.

«Μη μου πείτε ότι σ' αυτό οφείλεται η τρέχουσα φάση σας του βαλτωμένου Μπαλζάκ. Πνευματική αναζήτηση και δε συμμαζεύεται...»

«Μα, γι' αυτό δε γράφει κανείς; Για να καταλάβει καλύτερα τον εαυτό του και τον κόσμο;»

«Όχι, αν ξέρει κανείς τι κάνει, πράγμα που εσείς...»

«Είστε πολύ κακός εξομολόγος, Φερμίν. Βοηθήστε με λιγάκι».

«Νόμιζα ότι προσπαθείτε να γίνετε μυθιστοριογράφος, όχι όσιος».

«Πείτε μου την αλήθεια. Εσείς που με ξέρετε από τότε που ήμουν παιδί. Σας έχω απογοητεύσει; Ήμουν ο Ντανιέλ που προσδοκούσατε; Αυτός που θα 'θελε η μητέρα μου να είμαι; Πείτε μου την αλήθεια».

Ο Φερμίν έμεινε να κοιτάζει ανέκφραστος.

«Η αλήθεια δεν είναι παρά οι βλακείες που λένε οι άνθρωποι όταν νομίζουν πως κάτι ξέρουν, Ντανιέλ. Εγώ την αλήθεια την ξέρω όσο και το μέγεθος του σουτιέν που φοράει εκείνη η τρομερή γυναίκα με το μυτερό στήθος και το ανάλογο όνομα που είδαμε τις προάλλες στο σινεμά Καπιτόλ».

«Η Κιμ Νόβακ», διευκρίνισα εγώ.

«Που ο Θεός και ο νόμος της βαρύτητας να τη φυλάνε. Και όχι, δε με έχετε απογοητεύσει, Ντανιέλ. Ποτέ. Είστε καλός άνθρωπος και καλός φίλος. Κι αν θέλετε να ξέρετε τη γνώμη μου, ναι, πιστεύω πως η μακαρίτισσα η μάνα σας, η Ισαβέλα, θα ήταν περήφανα για σας και θα θεωρούσε πως είστε καλός γιος».

«Όχι και καλός μυθιστοριογράφος όμως», είπα χαμογελώντας. «Κοιτάξτε, Ντανιέλ, όσο είμαι εγώ Δομινικανός μοναχός, άλλο τόσο είστε εσείς συγγραφέας. Και το ξέρετε. Αυτό δεν υπάρχει πένα ή Άντεργουντ στον κόσμο που να μπορεί να το αλλάξει».

Αναστέναξα κι αφέθηκα σε μια μακρά σιωπή. Ο Φερμίν με παρατηρούσε σκεπτικός.

«Ξέρετε κάτι, Ντανιέλ; Αυτό που σκέφτομαι στ' αλήθεια είναι ότι, έπειτα απ' όλα όσα έχουμε περάσει εσείς κι εγώ, εξακολουθώ να είμαι εκείνος ο δύστυχος κακομοίρης που είχατε βρει πεσμένο στον δρόμο και που πήρατε στο σπίτι σας από φιλόανθρωπη διάθεση, αλλά κι εσείς είστε ακόμα εκείνο το ανήμπορο παιδαρέλι που περιφερόταν στον κόσμο σκοντάφτοντας πάνω σε απίστευτα μυστήρια, πιστεύοντας ότι, αν κατάφερνε να τα διαλευκάνει, ίσως, έτσι, ως εκ θαύματος, να ξανάβρισκε το πρόσωπο της μητέρας του και την ανάμνηση της αλήθειας που ο κόσμος τού είχε κλέψει».

Ζύγισα τα λόγια του, που έφταναν βαθιά ως το κόκαλο.

«Και πού είναι το τρομερό αν ήταν όντως έτσι;»

«Καλά, θα μπορούσε να είναι και χειρότερα. Θα μπορούσατε να είστε μυθιστοριογράφος, όπως ο φίλος σας ο Καράξ».

«Ίσως αυτό που πρέπει να κάνω είναι να τον βρω και να τον πείσω να γράψει αυτός ετούτη την ιστορία», σχολίασα. «Την ιστορία μας».

«Έτσι λέει ενίοτε κι ο γιος σας ο Χουλιάν».

Λοξοκοίταξα τον Φερμίν.

«Τι πράγμα λέει ο Χουλιάν; Τι ξέρει ο Χουλιάν για τον Καράξ; Μιλήσατε στον γιο μου για τον Καράξ;»

Ο Φερμίν πήρε την επίσημη έκφρασή του που θύμιζε σφαγμένο αρνί.

«Εγώ;»

«Τι του είπατε;»

Ο Φερμίν ξεφύσησε, παριστάνοντας τάχα πως δεν του φαινόταν και τόσο σοβαρό το θέμα.

«Ασήμαντα πράγματα. Εν γένει, μόνο υποσημειώσεις του κυρίως κειμένου, εντελώς ανώδυνες. Το θέμα είναι πως το αγόρι το έχει στη φύση του να ρωτάει και να παρατηρεί με τα μεγάλα

του μάτια, οπότε φυσικά τα πιάνει όλα και βγάζει συμπεράσματα. Δε φταίω εγώ αν είναι έξυπνος ο μικρός. Είναι ολοφάνερο πως δεν έχει πάρει από εσάς».

«Για όνομα του Θεού... Και η Μπέα το ξέρει ότι έχετε μιλήσει με το παιδί για τον Καράξ;»

«Εγώ στην οικογενειακή σας ζωή δεν ανακατεύομαι. Αμφιβάλλω όμως αν είναι πολλά αυτά που δεν ξέρει ή δε διαισθάνεται η κυρία Μπέα».

«Σας απαγορεύω ρητά και κατηγορηματικά να ξαναμιλήσετε στον γιο μου για τον Καράξ, Φερμίν».

Εκείνος έφερε το χέρι στο στήθος και κατένευσε με επισημότητα.

«Τα χείλη μου είναι σφραγισμένα. Να υποστώ την πιο μαύρη ατίμωση αν σε κάποια στιγμή στραβωμάρας πατήσω αυτό τον ιερό όρκο σιωπής».

«Και, μια και τα συμφωνήσαμε, μην αναφέρετε ούτε την Κιμ Νόβακ, γιατί σας ξέρω καλά εγώ».

«Στο συγκεκριμένο θέμα είμαι αθώος σαν τον αμνό που ήρθε να απαλλάξει τον κόσμο από τις αμαρτίες του, γιατί αυτό το ζήτημα το ανέφερε ο μικρός, που δεν είναι διόλου αφελής».

«Είστε απίστευτος».

«Δέχομαι με αυταπάρηση τις άδικες μπηχτές σας γιατί ξέρω ότι τις προκαλεί η απογοήτευση ενώπιον της φτώχειας του ίδιου σας του πνεύματος. Έχει να προσθέσει η Εξοχότητά σας και κάποιο άλλο όνομα στη μαύρη λίστα των μη δυνάμενων να αναφερθούν εκτός από τον Καράξ; Τον Μπακούνιν ίσως; Την Εστρεγίτα Κάστρο;»

«Γιατί δεν πάτε να κοιμηθείτε και να με αφήσετε ήσυχο, Φερμίν;»

«Και να σας αφήσω εδώ ολομόναχο ενώπιον του κινδύνου; Αποκλείεται – χρειάζεται τουλάχιστον ένας συνετός ενήλικας στην ομάδα».

Ο Φερμίν κοίταξε την πένα και τις λευκές σελίδες που περίμεναν πάνω στο γραφείο, ζυγίζοντάς τα όλα γοητευμένως σαν να επρόκειτο για τίποτα χειρουργικά εργαλεία».

«Έχετε σκεφτεί πώς θα ξεκινήσετε αυτό σας το εγχείρημα;»
 «Όχι. Αυτό προσπαθούσα να κάνω όταν ήρθατε εσείς κι αρ-
 χίσατε να μου λέτε ανοησίες».

«Χαζομάρες. Χωρίς εμένα, εσείς δε γράφετε ούτε τη λίστα με τα ψώνια».

Παίρνοντάς το απόφαση τελικά, ανασκουμπώθηκε μπροστά στο τιτάνιο έργο που μας περιέμενε, θρονιάστηκε σε μια καρέκλα δίπλα μου και με κοίταξε επίμονα, μ' εκείνη την ένταση των ανθρώπων που δε χρειάζονται και πολλά λόγια για να συνεννοηθούν.

«Μια και μιλάμε για λίστες: κοιτάξτε, εγώ, όσον αφορά αυτή την ιστορία της συγγραφής, ξέρω λιγότερα απ' ό,τι για την κατασκευή και τη χρήση του κιλίκιου που φοράνε οι μοναχοί για να βασανίζονται, αλλά σκέφτομαι ότι, πριν αρχίσει κανείς να αφηγείται το οτιδήποτε, θα πρέπει να φτιάξει μια λίστα με αυτά που θέλει να πει. Έναν κατάλογο, ας πούμε».

«Έναν οδικό χάρτη;» υπαινίχθηκα εγώ.

«Τον οδικό χάρτη τον θέλει κανείς όταν δεν ξέρει και πολύ καλά προς τα πού πάει και έτσι πείθει τον εαυτό του και κανέναν άλλο χαζό στον δρόμο ότι κατευθύνεται κάπου συγκεκριμένα».

«Δεν είναι και τόσο κακή ιδέα. Το να κοροϊδεύεις τον εαυτό σου είναι το μυστικό όλων των κατορθωμάτων που φάνταζαν αδύνατα να πραγματοποιηθούν».

«Βλέπετε λοιπόν; Οι δυο μας κάνουμε αχτύπητη ομάδα. Εσείς θα σημειώνετε κι εγώ θα σκέφτομαι».

«Να σκέφτεστε μεγαλόφωνα όμως».

«Έχει αρκετό μελάνι αυτό το μαραφέτι για ένα ταξίδι στην κόλαση μετ' επιστροφής;»

«Αρκετό για ν' αρχίσουμε να πορευόμαστε».

«Τώρα μένει να αποφασίσουμε από πού θ' αρχίσουμε να φτιάχνουμε τη λίστα».

«Τι θα λέγατε να ξεκινούσαμε με την ιστορία του πώς τη γνωρίζατε εσείς;» ρώτησα.

«Ποια;»

«Ποια θα μπορούσα να εννοώ, Φερμίν; Την Αλίθια, την Αλί-
 κη μας στη Βαρκελώνη των Θαυμάτων».

Μια σκιά πέρασε απ' το πρόσωπό του.

«Αυτή την ιστορία νομίζω ότι δεν την έχω πει σε κανέναν, Ντανιέλ. Ούτε καν σε εσάς».

«Υπάρχει, λοιπόν, καλύτερη πόρτα για να μπούμε στον λαβύρινθο;»

«Θα έπρεπε να μπορεί κανείς να πεθαίνει παίρνοντας μαζί του και κανένα μυστικό», εξέφρασε τις επιφυλάξεις του ο Φερμίν.

«Τα πολλά μυστικά είναι αυτά που οδηγούν έναν άνθρωπο στον τάφο πριν της ώρας του».

Ο Φερμίν ανασήκωσε τα φρύδια έκπληκτος.

«Ποιος το είπε αυτό; Ο Σωκράτης; Εγώ;»

«Όχι. Αυτή τη φορά το είπε ο Ντανιέλ Σεμπέρε Ζισπέρο, ο Χόμο Ανούσιους, πριν από λίγες μόλις στιγμές».

Ο Φερμίν χαμογέλασε ευχαριστημένος και ξετύλιξε μία Σούγκους με γεύση λεμόνι*, φέροντάς την έπειτα στα χείλη του.

«Σας πήρε κάμποσα χρόνια, αλλά αρχίσατε επιτέλους να μαθαίνετε απ' τον δάσκαλο, μασκαράκο. Θέλετε μία;»

Δέχτηκε τη Σούγκους γιατί ήξερα πως ήταν το πιο πολύτιμο απόκτημα μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων του φίλου μου του Φερμίν κι ότι με τιμούσε αφού μοιραζόταν μαζί μου τον θησαυρό του.

«Έχετε ακούσει καμιά φορά να λένε εκείνο το τόσο σωτήριο ρητό, Ντανιέλ, ότι στον έρωτα και στον πόλεμο όλα επιτρέπονται;»

«Ναι, το έχω ακούσει. Συνήθως απ' τα χείλη αυτών που υποστηρίζουν τον πόλεμο περισσότερο παρά τον έρωτα».

«Έτσι ακριβώς, γιατί κατά βάθος δεν είναι παρά ένα ελεεινό ψέμα».

«Ετούτη λοιπόν θα είναι μια ιστορία αγάπης ή πολέμου;»

Ο Φερμίν ανασήκωσε τους ώμους.

«Και ποια είναι η διαφορά;»

Κι έτσι, προστατευμένος απ' το νυχτερινό σκοτάδι, εφοδιασμένος με Σούγκους κι ένα ξόρκι αναμνήσεων που υπήρχε κίν-

---

* Sugus: μάρακα καραμέλας, που είχε κυκλοφορήσει και στην Ελλάδα. (Σ.τ.Μ.)

δυνος να χαθεί στην ομίχλη του καιρού, ο Φερμίν άρχισε να γνέθει τα νήματα που έμελλε να υφάνουν το τέλος, και την αρχή, της ιστορίας μας...

Απόσπασμα από τον
Λαβύρινθο των Πνευμάτων
(*Το Κοιμητήριο των Λησμονημένων Βιβλίων*, Τόμος IV),
του Χουλιάν Καράξ.
Εκδόσεις Λιμέρ, Παρίσι 1992.
Έκδοση με τη φροντίδα του
Εμίλ ντε Ροζιέ Καστελέν.

DIES IRAE*

Βαρκελώνη
Μάρτιος 1938

---

* «Ημέρα οργής»: τίτλος ύμνου που ανάγεται στον δέκατο τρίτο μ.Χ. αιώνα και συχνά συμπεριλαμβάνεται στη λειτουργία υπέρ αναπαύσεως των νεκρών (Requiem) της Καθολικής Εκκλησίας. (Σ.τ.Μ.)

Τον ξύπνησε το κάλεσμα της θάλασσας. Με το που άνοιξε τα μάτια, ο λαθρεπιβάτης διέκρινε μια ομίχλη που χανόταν στο άπειρο. Το λίκνισμα του πλοίου, η μυρωδιά της αρμύρας και το νερό που γρατζουνούσε το σκαρί τού θύμισαν ότι δε βρισκόταν στη στεριά. Παραμέρισε τα σακιά που είχε για στρώμα και αναστηκώθηκε αργά αργά για να κοιτάξει τα δοκάρια και τις αφίδες που, βαλμένα στη σειρά, έφτιαχναν το αμπάρι του πλοίου.

Το θέαμα του φάνταζε ονειρικό, ένας βυθισμένος καθεδρικός, γεμάτος, θαρρείς, λάφυρα από εκατό μουσεία και παλάτια. Μια σειρά από πολυτελή αμάξια σκεπασμένα με ημιδιαφανή λινάτσα διαγραφόταν εν μέσω μιας συστοιχίας από γλυπτά και πίνακες. Δίπλα σ' ένα μεγάλο μουσικό εκκρεμές ξεχώριζε ένα κλουβί απ' όπου ένας παπαγάλος με υπέροχο φτέρωμα τον παρατηρούσε σοβαρός, αποδοκιμάζοντας την κατάστασή του ως λαθρεπιβάτη.

Λίγο πιο πέρα ξεχώρισε ένα αντίγραφο του «Νταβίντ» του Μιχαήλ Αγγέλου, που κάποιος αυθόρμητος τύπος τού είχε φορέσει ένα τρίκοχο της πολιτοφυλακής. Πίσω απ' αυτό, ένας φασματικός στρατός από κούκλες βιτρίνας ντυμένες με φορέματα εποχής έμοιαζαν παγωμένες σε ένα αέναο βιεννέζικο βαλς. Σε μια μεριά, ακουμπισμένες στο αμάξιωμα μιας νεκροφόρας με γυάλινα τοιχώματα και με ένα φέρετρο μέσα, ήταν μια στοίβα από παλιές κορνιζαρισμένες διαφημιστικές επιγραφές. Μία από αυτές διαφήμιζε μια ταυρομαχία στην Πλάθα ντε λας Αρένας, από την προπολεμική εποχή.

Στη λίστα με τα ονόματα των ταυρομάχων φιγουράριζε κι εκείνο κάποιου Φερμίν Ρομέρο ντε Τόρες. Τα μάτια του χάιδεψαν τα γράμματα και ο μυστικός επιβάτης, που τότε ήταν ακόμα γνω-

στός με άλλο όνομα, το οποίο σύντομα θα εγκατέλειπε στις σάχτες εκείνου του πολέμου, σχημάτισε σιωπηρά τις λέξεις με τα χείλη του:

Φερμίν Ρομέρο ντε Τόρες

Ωραίο όνομα, είπε μέσα του. Μουσικό. Οπερετικό. Αντάξιο της επικής ύπαρξης ενός ανθρώπου επιτήδειου, που θα ήταν πάντα ένας αιώνιος λαθρεπιβάτης της ζωής. Ο Φερμίν Ρομέρο ντε Τόρες, ή μάλλον ο ισχνός εκείνος τύπος με την τεράστια μύτη που μια μέρα όχι και τόσο μακρινή θα υιοθετούσε το συγκεκριμένο όνομα, είχε περάσει τις δύο τελευταίες μέρες κρυμμένος στα σωθικά αυτού του εμπορικού πλοίου που είχε φύγει από τη Βαλένθια πριν από δύο βράδια. Είχε καταφέρει να τρυπώσει κρυφά ως εκ θαύματος, κρυμμένος μέσα σ' ένα κιβώτιο γεμάτο παλιά τουφέκια, καμουφλαρισμένο ανάμεσα σε λογής λογής εμπορεύματα. Κάποια από τα τουφέκια ήταν τυλιγμένα με σακούλες κλεισμένες μ' έναν κόμπο, που τα προστάτευαν από την υγρασία, τα υπόλοιπα όμως ταξίδευαν γυμνά, στοιβαγμένα το ένα πάνω στο άλλο, και του φαινόταν πιθανότερο να σκάσουν στα μούτρα κάποιου άτυχου στρατιώτη ή ακόμα και στα δικά του αν ακουμπούσε σε λάθος σημείο, παρά να κατατροπώσουν τον εχθρό.

Για να τεντώσει τα πόδια του και να καταπολεμήσει το μούδιασμα που του προκαλούσαν το κρύο και η υγρασία που έσταζε απ' τα τοιχώματα του αμπαριού, ο Φερμίν αποτολμούσε να βολτάρει κάθε μισή ώρα ανάμεσα σε σωρούς από κιβώτια και εφόδια, ψάχνοντας να βρει κάτι φαγώσιμο ή, ελλείψει αυτού, κάτι για να σκοτώνει την ώρα του. Σ' ένα απ' τα πηγαινέλα του είχε πιάσει φιλίες με ένα ποντικάκι πολύπειρο σ' ό,τι αφορούσε καράβια και ταξίδια, το οποίο, αφού ξεπέρασε τη φάση της αρχικής δυσπιστίας, τον πλησίαζε ντροπαλά και, φωλιασμένο στη ζεστασιά της ποδιάς του, μοιραζόταν μαζί του κάτι ξερά κομμάτια τυρί που είχε βρει ο Φερμίν σε ένα από τα κιβώτια με τα τρόφιμα. Το τυρί, ή ό,τι ήταν τέλος πάντων εκείνη η ελαστική και λιπαρή ου-

σία, είχε μια γεύση που θύμιζε σαπούνη, κι απ' ό,τι μπορούσε να διακρίνει ο Φερμίν με το γαστρονομικό του κριτήριο, δεν υπήρχε καμία ένδειξη ότι κάποια αγελάδα ή άλλο μηρυκαστικό είχε βάλει χέρι ή οπλή στην παρασκευή του. Όπως ξέρει όμως κάθε συνετός άνθρωπος, στο θέμα του γούστου τίποτα δεν είναι δεδομένο, και αν ήταν, οι στερήσεις εκείνων των ημερών θα το άλλαζαν ριζικά, οπότε και οι δυο τους απόλαυσαν εκείνο το λουκούλλειο γεύμα με τον ενθουσιασμό που προκύπτει μόνο μετά από μήνες ολόκληρους συσσωρευμένης πείνας.

«Φίλε μου τρωκτικό, ένα από τα πλεονεκτήματα των πολεμικών συρράξεων είναι ότι, από τη μια μέρα στην άλλη, κάθε σκουπίδι μπορεί να σου φανεί αμβροσία κι ακόμα κι ένα σκατό σωστά καρφωμένο σ' ένα καλαμάκι αρχίζει, θαρρείς, να αναδίδει μυρωδιά υπέροχη, όμοια μ' εκείνη ενός παριζιάνικου αροτοποιείου. Αυτή η ημιστρατιωτική δίαιτα με βάση το βρόμικο νερό και ψίχουλα ανακατεμένα με ροκανίδια καλλιεργεί το πνεύμα και αναπτύσσει την ευαισθησία του ουρανίσκου, μέχρι που φτάνει κάποια μέρα που διαπιστώνει κανείς ότι ακόμα και τα ξύσματα απ' τους τοίχους μπορεί να μοιάζουν με ζαμπόν από ιβηρικό χοιρινό, αν αυτό το τελευταίο δεν είναι καλό».

Το ποντικάκι άκουγε τον Φερμίν υπομονετικά ενόσω μοιράζονταν οι δυο τους τα τρόφιμα που ξετρύπωνε ο λαθρεπιβάτης. Κάποιες φορές, χορτάτο, το τρωκτικό κοιμόταν στα πόδια του. Ο Φερμίν το παρατηρούσε, ενώ διαισθανόταν ότι οι δυο τους τα είχαν βρει τόσο επειδή κατά βάθος έμοιαζαν ο ένας στον άλλο.

«Εμείς οι δυο είμαστε ίδιοι κι απaráλλαχτοι, φιλαράκι, καθώς υπομένουμε φιλοσοφικά την πανούκλα του όρθιου πιθήκου και ξετρυπώνουμε ό,τι μπορούμε για να επιβιώσουμε απ' αυτή. Θεού θέλοντος, μια μέρα όχι πολύ μακρινή, τα πρωτεύοντα θα εξαφανιστούν από καμιά επιδημία γρίπης και θα βρεθούν να βλέπουν τα ραδίκια ανάποδα, μαζί με τους διπλόδοκους, τα μαμούθ και τα πουλιά ντόντο, έτσι που εσείς, πλάσματα τόσο εργατικά και ειρηνικά, που θέλετε μόνο να τρώτε, να συνουσιάζεστε και να κοιμάστε, να μπορέσετε να κληρονομήσετε τη γη ή τουλάχιστον να τη μοιραστείτε με τις κατσαρίδες και τίποτα κολεόπτερα».

Αν το ποντικάκι διαφωνούσε, σίγουρα δεν το έδειχνε. Η συνύπαρξή τους ήταν φιλική και χωρίς ανταγωνισμούς, μια συμφωνία κυρίων. Κατά τη διάρκεια της μέρας μπορούσαν να ακούνε την ηχώ των βημάτων και τις φωνές των ναυτικών που αντηχούσαν στη σεντίνα. Στις σπάνιες περιπτώσεις που κάποιο μέλος του πληρώματος αποτολμούσε να κατέβει εκεί κάτω, κατά κανόνα για να κλέψει τίποτα, ο Φερμίν κρυβόταν και πάλι στο κιβώτιο με τα τουφέκια απ' όπου είχε βγει, κι έτσι, νανουρισμένος απ' τη θάλασσα και τη μυρωδιά του μπαρουτιού, παραδινόταν σε κανέναν υπνάκο. Τη δεύτερη μέρα εν πλω, καθώς εξερευνούσε αυτό το παζάρι θαυμάτων που ταξίδευε κρυμμένο στην κοιλιά εκείνου του Λεβιάθαν, ο Φερμίν, ένας σύγχρονος Ιωνάς και ευκαιριακός μελετητής της *Αγίας Γραφής*, βρήκε μια κάσα γεμάτη Βίβλους με φίνο δέσιμο. Το εύρημά του του φάνηκε κάπως τολμηρό και γραφικό, θα μπορούσαμε να πούμε, ελλείψει όμως άλλων λογοτεχνικών επιλογών, δανείστηκε τελικά ένα αντίτυπο και, με τη βοήθεια ενός κεριού που επίσης είχε βρει ανάμεσα στα πράγματα του φορτίου, διάβαζε μεγαλόφωνα για λογαριασμό του και για λογαριασμό του συνταξιδιώτη του επιλεγμένα αποσπάσματα από την *Παλαιά Διαθήκη*, που ανέκαθεν του φαινόταν πολύ πιο γλαφυρή και φρικιαστική από την *Καινή*.

«Δώσε προσοχή, δάσκαλε, γιατί ακολουθεί μια απερίγραπτη παραβολή με βαθύ συμβολισμό, γαρνιρισμένη με τόσες αιμομειξίες και ακρωτηριασμούς που θα έκανε ακόμα και τους αδελφούς Γκριμ να τρέξουν ν' αλλάξουν σώβρακα».

Περνούσαν έτσι οι ώρες και οι μέρες υπό την προστασία του ασύλου της θάλασσας, μέχρι που τα ξημερώματα της 17ης Μαρτίου του 1938 ο Φερμίν άνοιξε τα μάτια και ανακάλυψε ότι ο φίλος του το τρωκτικό είχε φύγει. Ίσως να έφταιγε η ανάγνωση ορισμένων αποσπασμάτων από την *Αποκάλυψη* του Ιωάννη κατά τη διάρκεια της προηγούμενης νύχτας, που τρόμαξαν το ποντικάκι, ή ίσως το προαίσθημα ότι το ταξίδι έφτανε στο τέλος του και καλά θα έκανε να του δίνει από χει. Ο Φερμίν, μουνδιασμένος μετά από άλλη μια νύχτα στην αγκαλιά εκείνου του κρούου που τσάκιζε κόκαλα, πήγε παραπατώντας ως το παρατηρητήριό του – ένα

φινιστρίνι απ' όπου τρύπωνε η ανάσα μιας πορφυρής αυγής. Το στρογγυλό παραθυράκι βρισκόταν λίγες μόλις παλάμες πάνω από την ίσαλο γραμμή και ο Φερμίν μπόρεσε να δει πώς υψωνόταν ο ήλιος πάνω από μια θάλασσα στο χρώμα του κρασιού. Διέσχισε το αμπάρι παρακάμπτοντας κούτες με πυρομαχικά κι ένα σωρό σκουριασμένα ποδήλατα δεμένα με σκοινιά, έφτασε στην απέναντι πλευρά κι έριξε κι από κει μια ματιά. Η ατιμώδης δέση φωτός του φάρου του λιμανιού σάρωσε το σκαρί του πλοίου ρίχνοντάς του στιγμιαία μια ριπή από φωτεινές βελόνες που πέρασαν μέσα απ' όλα τα φινιστρίνια του αμπαριού. Πιο πέρα, σε έναν αντικατοπτρισμό φτιαγμένο απ' την ομίχλη που σερόνταν ανάμεσα σε παρατηρητήρια, θολωτές στέγες και πύργους, απλωνόταν η πόλη της Βαρκελώνης. Ο Φερμίν χαμογέλασε μοναχός του, ξεχνώντας για μια στιγμή το κρύο και τις μελανιές που κάλυπταν το κορμί του, ως συνέπειες των συμπλοκών και των δυσάρεστων περιπετειών που είχε ζήσει στο τελευταίο λιμάνι του ταξιδιού του.

«Λουθία...» μουρμούρισε, αναπολώντας τις γραμμές εκείνου του προσώπου που η ανάμνησή του τον είχε κρατήσει ζωντανό τις χειρότερες στιγμές.

Έβγαλε τον φάκελο που είχε στην εσωτερική τσέπη του σακακιού του απ' όταν είχε φύγει από τη Βαλένθια και αναστέναξε. Η ονειροπόλησή του διαλύθηκε στη στιγμή. Το καράβι ήταν πολύ πιο κοντά στο λιμάνι απ' ό,τι υπέθετε. Κάθε λαθρεπιβάτης που σέβεται τον εαυτό του ξέρει πως το δύσκολο δεν είναι να τρυπήσεις σ' ένα πλοίο· το δύσκολο είναι να βγεις σώος και αβλαβής από το όλο εγχείρημα και να εγκαταλείψεις το πλοίο χωρίς να σε δουν. Αν έτρεφε την ελπίδα να πατήσει στέρεα γη με τα ίδια του τα πόδια και με όλα του τα κόκαλα στη θέση τους, καλά θα έκανε ν' αρχίσει να καταστρώνει το σχέδιο διαφυγής του. Ενόσω άκουγε να πληθαίνουν τα βήματα και να εντείνεται η δραστηριότητα του πληρώματος στο κατάστρωμα, ο Φερμίν ένιωσε ότι το πλοίο είχε αρχίσει να στρίβει και ότι οι μηχανές έκοβαν ταχύτητα καθώς περνούσαν την μπούκα του λιμανιού. Φύλαξε και πάλι το γράμμα και βιάστηκε να σβήσει τα ίχνη της παρουσίας του, κρύβοντας τα υπολείμματα των κεριών που είχε χρησιμοποιη-

σει, τα σακιά που του είχαν χρησιμέψει για κλίνη, τη Βίβλο των στοχαστικών του αναγνωσμάτων και τα ψίχουλα απ' το υποκατάστατο τυριού και την μπαγιατίτικη γαλέτα που είχαν απομείνει. Έπειτα φρόντισε να κλείσει όπως μπορούσε τις κούτες που είχε τολμήσει να ανοίξει αναζητώντας τρόφιμα, μπιήγοντας και πάλι τα καρφιά τους με το γδαρμένο τακούνι της λιωμένης του μπότας. Προσέχοντας τα άθλια υποδήματά του, ο Φερμίν είπε μέσα του ότι, με το που θα πατούσε στη στεριά και θα εκπλήρωνε την υπόσχεση που είχε δώσει, ο αμέσως επόμενος στόχος του θα ήταν να βρει ένα ζευγάρι παπούτσια που να μη μοιάζουν σαν να τα είχε πάρει από κανένα νεκροτομείο. Ενώ καταπιανόταν με όλα αυτά στο αμπάρι, ο λαθρεπιβάτης μπορούσε να δει μέσα απ' τα φινιστρίνια πώς προχωρούσε το καράβι μπαίνοντας στα νερά του λιμανιού της Βαρκελώνης. Κόλλησε ξανά τη μύτη του στο τζάμι κι ένιωσε μια ανατριχίλα διακρίνοντας το κάστρο και τη στρατιωτική φυλακή του Μοντζουίκ ψηλά στο βουνό, που δέσποζε πάνω απ' την πόλη σαν αρπακτικό πουλί.

«Αν δεν προσέξεις, εκεί θα καταλήξεις...» ψιθύρισε.

Πέρα μακριά διαγραφόταν η μύτη από το μνημείο του Χριστόφορου Κολόμβου, που, όπως πάντα, έδειχνε με το δάχτυλο στη λάθος κατεύθυνση, μπερδεύοντας την αμερικανική ήπειρο με το αρχιπέλαγος των Βαλεαρίδων. Πίσω από τον αποπροσανατολισμένο εξερευνητή ανοιγόταν η Ράμπλα, που ανέβαινε προς την καρδιά της παλιάς πόλης, όπου περιέμενε η Λουθία. Για μια στιγμή τη φαντάστηκε αρωματισμένη μες στα σεντόνια. Η ενοχή και η ντροπή έδιωξαν μεμιάς εκείνη την εικόνα από τις σκέψεις του. Δεν είχε κρατήσει την υπόσχεσή του.

«Άθλιε», μονολόγησε.

Δεκατρείς μήνες και επτά μέρες είχαν περάσει από τότε που την είχε δει τελευταία φορά, δεκατρείς μήνες που τον βάραιναν σαν δεκατρία χρόνια. Η τελευταία εικόνα που μπόρεσε να ξεκλέψει πριν γυρίσει πίσω στην κρυψώνα του ήταν η φιγούρα της Παρθένου του Ελέους, προστάτιδας της πόλης, που βρισκόταν ψηλά πάνω στον τρούλο της βασιλικής της, απέναντι από το λιμάνι και σε μια αέναη κίνηση επικείμενης πτήσης πάνω από τις στέγες της

Βαρκελώνης. Σ' εκείνη εναπόθεσε την ψυχή και το άθλιο κορμί του, γιατί μπορεί να μην είχε πατήσει το πόδι του σε εκκλησία από τότε που είχε μπερδέψει το παρεκκλήσι του χωριού του με τη δημοτική βιβλιοθήκη στα εννιά του χρόνια, αλλά τώρα ο Φερμίν ορκίστηκε σε όποιον μπορούσε και ήθελε να τον ακούσει ότι, αν η Παρθένος –ή οποιοσδήποτε άλλος εκπρόσωπος με σχετική εξουσία στα ουράνια ζητήματα– μεσίτευε υπέρ του και τον βοηθούσε να βρεθεί σε ασφαλές λιμάνι χωρίς κανένα σοβαρό ατυχές επεισόδιο ή θανατηφόρα τραύματα, θα επαναπροσανατόλιζε τη ζωή του προς τον πνευματικό στοχασμό και θα γινόταν τακτικός πελάτης της βιομηχανίας των λειτουργιών. Με το που έδωσε την υπόσχεση, σταυροκοπήθηκε δυο φορές και βιάστηκε να κρυφτεί και πάλι στο κιβώτιο με τα τουφέκια, ξαπλωμένος πάνω σ' ένα στρώμα από όπλα, σαν νεκρός στο φέρετρο. Λίγο πριν κλείσει το καπάκι, ο Φερμίν πρόλαβε να δει τον σύντροφό του το ποντικάκι να τον κοιτάζει σκαρφαλωμένο σε μια στοίβα από κούτες που έφτανε ως την οροφή του αμπαριού.

«Bonne chance, mon ami*», μουρμούρισε.

Κι αμέσως μετά βυθίστηκε σ' εκείνο το σκοτάδι που μύριζε μαρούτι, με το κρύο μέταλλο των τουφεκιών ν' αγγίζει το δέγμα του και την τύχη του να παίζεται πια χωρίς καμία ελπίδα σωτηρίας.

---

* Καλή τύχη, φίλε μου. Γαλλικά στο πρωτότυπο. (Σ.τ.Μ.)

Πριν προλάβει να τελειώσει καλά καλά την πρώτη παράγραφο, είχε ήδη ξεχάσει ότι αυτό που κρατούσε στα χέρια της ήταν στοιχείο της έρευνάς τους. Αφήθηκε να παρασυρθεί από το άρωμα των λέξεων κι έπειτα από λίγο είχε χαθεί στις σελίδες του, βουτώντας στον πλούτο των εικόνων και του ρυθμού του, παρακολουθώντας την αφήγηση των περιπετειών της Αριάδνα, καθώς η ηρωίδα κατέβαινε στα βάθη εκείνης της στοιχειωμένης Βαρκελώνης. Κάθε παράγραφος, κάθε φράση φαινόταν να έχουν συνταχθεί με βάση κάποιο μουσικό κλειδί. Η διήγηση έδενε τις λέξεις σε χρυσοκλωστές και τραβούσε το βλέμμα σε ένα ανάγνωσμα με παλμό και χρώμα που ζωγράφιζε στο μυαλό ένα θέατρο σιμών. Διάβασε αδιάκοπα για δύο ώρες, απολαμβάνοντας κάθε φράση και φοβούμενη πως θα έφτανε το τέλος.

Τα έργα του Κάρλος Ρουίθ Θαφόν έχουν τιμηθεί με 22 λογοτεχνικά βραβεία και διακρίσεις.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psichogios.gr

ΓΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΕ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

ISBN: 978-618-01-2155-1

9 786180 121551

ΚΩΔ. ΜΗΚ/ΣΗΣ: 19284

